

[Ninn-Hansen]

sådan, at SF som sædvanlig sætter en parentes om det, der hedder udenrigspolitikken, når man drøfter den parlamentariske situation.

At andre så er sådan, at de lader SF gøre det og ikke vælger andre mønstre, det kan virke uforståeligt, men det er jo en anden historie.

Christophersen (V):

Jeg vil gerne starte med at takke udenrigsministeren for hans redegørelse. Jeg er nok i lidt af samme situation som den foregående taler, at det er vanskeligt i ministerens tale at finde synspunkter, som egentlig giver anledning til den store debat mellem os og regeringen.

Vi kan vel også sige, at der i de seneste uger har været ført en række debatter her i folketinget om væsentlige udenrigspolitiske spørgsmål, som har betydet, at folketinget har haft lejlighed til både at tage stilling til og at udveksle opfattelser vedrørende så centrale spørgsmål som vores kommende EF-formandskab og forhandlingerne på FNs kommende ekstraordinære generalforsamling om nedrustningsbestræbelser. Vi har også haft drøftelser om den danske sanktionspolitik og dermed naturligt også været inde på baggrunden for sanktionspolitikken både over for Sovjetunionen og over for Argentina.

Ministeren berører i sin tale naturligvis nogle af de centrale spørgsmål, ud fra hvilke vi i Danmark tager stilling til de udenrigspolitiske problemer. Jeg synes, det er vigtigt, at vi i denne debat først og fremmest taler om Øst-Vest-forholdet, som jo stadig er det centrale for os. Det ændres ikke af, at der er en lang række konflikter, ganske korrekt påpeget af ministeren, som i og for sig ikke i sig selv er udsprunget af Øst-Vest-forholdet. Der er konflikter mellem Nord og Syd. Vi har en konflikt mellem Storbritannien og Argentina om Falklandsøerne. Vi har den alvorlige situation i Sydafrika og i og omkring Namibia. Vi har en krig mellem Iran og Irak. Vi har problemer på Cypern. Vi har en række problemer i Mellemøsten. Man må nok om alle de problemer sige, at de er ikke udsprunget af Øst-Vest-forholdet, men det ændrer ikke ved, at Øst-Vest-forholdet alligevel er centralt, også når disse konflikter skal vurderes,

fordi Øst-Vest-forholdet næsten altid potentielt vil kunne inddrages i de regionale konflikter. Det er jo karakteristisk, at vi, hver gang en af den slags konflikter bryder ud, frygtsomt spørger os selv: kan det her nu medføre, at den bliver internationaliseret, og kan det medføre, at den integreres i det mere almindelige forhold – undertiden konfliktforhold – mellem Øst og Vest? Derfor kan vores interesse for Øst-Vest-forholdet ikke erstattes af en optagethed af de regionale konflikter, tværtimod. Vi må være så meget desto mere optaget af Øst-Vest-forholdet, for ellers risikerer vi, at de regionale konflikter i sidste instans bliver en del af dette Øst-Vest-forhold.

Hvad er så kernen i forholdet mellem Øst og Vest i øjeblikket? Jeg kan tilslutte mig, hvad ministeren har sagt om det, men vil gerne forsøge at gå lidt dybere ned i den problemstilling. Det er først og fremmest et problem, at Øst og Vest opfatter begrebet sikkerhed på to forskellige måder, og at Øst og Vest har to forskellige former for sikkerhedsbehov. Her i Vesten taler vi om vores sikkerhed på baggrund af et ønske om indre politisk, social og økonomisk stabilitet, og det har vi jo opnået i meget høj grad, i så høj grad, at der mellem medlemmerne af NATO-alliancen er en meget venskabelig tone og en helt naturlig solidaritet, som ikke holdes på plads af dominans eller holdes på plads gennem militær kontrol med de mindre medlemslande i alliancen. Ved siden af denne indre politiske, økonomiske og sociale stabilitet både i medlemslandene og i alliancen, ja, der ønsker vi så at have en evne til at afskrække rent militært.

Hvis man betragter Warszawapagtens opfattelse eller forsøg på at skabe sikkerhed, så er det et andet billede, der tegner sig. Det er det bl.a., fordi Warszawapagten og de enkelte medlemslandes indre politiske, sociale og økonomiske situation desværre er præget af en betydelig ustabilitet og mangel på demokrati. Derfor har vi oplevet lige siden anden verdenskrig, at ved siden af disse landes ønsker om også militært at være i stand til at afskrække andre fra et angreb ligger der også hos dem tilsyneladende et behov for at opnå en forhandlingsposition ved en vis grad af militær overvægt og herudover at være i stand til at kontrollere den indre situation både i alliancen og i medlemslandene.